

2022.

1.ožujak-Međunarodni i nacionalni Dan civilne zaštite

1. ožujka pripadnici civilne zaštite slave svoj dan - Međunarodni dan civilne zaštite i Dan civilne zaštite Republike Hrvatske.

Dana 01. ožujka 1972. godine osnovana je Međunarodna organizacija za civilnu zaštitu (ICDO) kao međunarodna organizacija pri UN-u. Generalna skupština Međunarodne organizacije za civilnu zaštitu, 18. prosinca 1990. godine proglasila je da se 01. ožujak obilježava kao Svjetski dan civilne zaštite. Vlada Republike Hrvatske je svojom Odlukom od 21. siječnja 1992. godine proglasila 1. ožujak Danom civilne zaštite i u našoj zemlji.

Civilna zaštita je sustav organiziranja sudionika, operativnih snaga i građana za ostvarivanje zaštite i spašavanja ljudi, životinja, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša u velikim nesrećama i katastrofama i otklanjanja posljedica terorizma i ratnih razaranja.

Sustav CZ je kompleksan, a čine ga: središnja tijela državne uprave, fizičke i pravne osobe, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i operativne snage sustava CZ.

U protekloj 2021. godini u suradnji sa Stožerom civilne zaštite Republike Hrvatske, zdravstvenim ustanovama s područja Međimurske županije, Službom za civilnu zaštitu Čakovec te međimurskim operativnim snagama (Gradsko društvo Crvenog križa Čakovec, Vatrogasnom zajednicom Međimurske županije, HGSS-om, Stanicom Čakovec i Policijskom upravom međimurskom) poduzimane su brojne aktivnosti u svezi sprečavanja širenja Covid-19.

Stožer civilne zaštite Međimurske županije i gradski i općinski stožeri pokazali su da su sposobni uspješno se suočiti s ugrozom izazvanom s Covid-19 te su sve zadatke obavili su kvalitetno i profesionalno. Odlična koordinacija svih uključenih u sprečavanju širenja korona virusa (bolest COVID-19) na području Međimurske županije je dobar pokazatelj kvalitete rada, ponajprije u zdravstvenim ustanovama, a također i svih ostalih institucija i operativnih snaga koje su bile uključene u aktivnosti povezanih u sprečavanju širenja bolesti Covid-19.

Sustav civilne zaštite šira javnost uglavnom percipira kroz djelovanje operativnih snaga sustava u velikim nesrećama i katastrofama, zbog njihove prepoznatljivosti na terenu. Samo manji, uži dio javnosti, sustav civilne zaštite percipira u njegovoj kompleksnosti koja uključuje djelovanje prije katastrofe od procjena rizika, preko planova djelovanja, inspekcije pa do spremnosti i reagiranja.

Sustav civilne zaštite razvija se sukladno identificiranim rizicima koji imaju posljedice po život i zdravlje ljudi, gospodarstvo te društvenu stabilnost i politiku. Sustav civilne zaštite ustrojava se na lokalnoj, područnoj (regionalnoj) i državnoj razini, a povezuje resurse i sposobnosti sudionika, operativnih snaga i građana u jedinstvenu cjelinu radi smanjenja rizika od katastrofa, pružanja brzog i optimalnog odgovora na prijetnje i opasnosti nastanka te ublažavanja posljedica velike nesreće i katastrofe.

Naravno, treba uzeti u obzir da su prijetnje i rizici na svakom području različiti. Kako bi se pripremili za takve događaje, izrađuju se procjene rizika (ugrožavanja), a nakon toga i planovi postupanja. Što ćemo bolje isplanirati i djelovati kad se ukaže potreba, to će posljedice po ljude i okolinu biti manje ili prihvatljivije.

Svi gradovi i općine na području Međimurske županije su sukladno Smjernicama za izradu procjena rizika od velikih nesreća za područje Međimurske županije donijeli procjene rizika od velikih nesreća za svoje područje. Nakon gradskih i općinskih procjena i Međimurska županija je izradila Procjenu rizika od velikih nesreća za područje Međimurske županije. Na temelju procjena rizika izrađeni su i svi planovi djelovanja civilne zaštite.

Kako se procjene rizika donose za razdoblje od tri godine, pojedini gradovi i općine, oni kojima nije prošlo više od tri godine od dana donošenja ažurirali su postojeće procjene, a oni kojima je prošlo više od tri godine od dana donošenja donijeli su nove procjene rizika.

Rizici koji su Procjenom rizika od katastrofa za RH utvrđeni za područje Međimurske županije te su se morali obvezno obrađivati su: kao **visoki rizici**:

- **Potres**
- **Poplava**
- **Ekstremne temperature i**
- **Epidemije i pandemije**

dok vrlo visoki rizici nisu utvrđeni. Ostali rizici koji su značajni za Međimursku županiju, te su utvrđeni u Smjernicama za izradu procjena rizika Međimurske županije su i:

- **Degradacija tla (klizišta)**
- **Požari otvorenog tipa**
- **Suša**
- **Bolesti bilja i životinja**
- **Tehničko – tehnološke nesreće s opasnim tvarima.**

Sustav civilne zaštite temelji se na principu supsidijarnosti i solidarnosti, što znači da akcija počinje tamo gdje je nesreća nastala pa je znatna odgovornost na čelnicima jedinica lokalne samouprave. Oni moraju prepoznati prijetnje i rizike za svoju zajednicu te razvijati kapacitete za odgovor i aktivirati ih kad je to potrebno.

Temeljni princip sustava CZ je da svaka operativna snaga sustava CZ samostalno provodi sve obveze propisane Zakonom o sustavu CZ i drugim posebnim propisima, **razvija, osposobljava i koristi vlastite operativne kapacitete i usklađuje** operativno djelovanje s drugim sudionicima u cjelovitom sustavu.

Stoga koordinacija između različitih tijela uključenih u sustav CZ mora biti pravovremena, sveobuhvatna i djelotvorna.

Kako bi mogli provoditi potrebne mjere i aktivnosti u okviru sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama župan, gradonačelnici i načelnici općina te članovi stožera CZ Međimurske županije i grada Čakovca završili su osposobljavanje sukladno propisanim programima osposobljavanja. Članovi stožera općina i gradova koji još nisu osposobljeni za rad u sustavu civilne zaštite, za isto će se osposobiti u 2022. godini.

Operativne snage vatrogastva, Hrvatske gorske službe spašavanja i Hrvatskog Crvenog križa su temeljne operativne snage u sustavu civilne zaštite. To su snage koje posjeduju spremnost za žurno i kvalitetno operativno djelovanje u provođenju mjera i aktivnosti sustava civilne zaštite u velikim nesrećama i katastrofama.

U našoj županiji, to su:

- **JVP Čakovec, 85** dobrovoljnih vatrogasnih društava, te **2** industrijskih dobrovoljnih vatrogasnih društava udruženih u Vatrogasnu zajednicu Međimurske županije

- **Gradsko društvo Crvenog križa Čakovec** sa sve brojnijim interventnim timom

- **Hrvatska gorska služba spašavanja Stanica Čakovec** sa svojim spašavateljima.

Za djelovanje u velikim nesrećama i katastrofama, a što je pokazala prošlo godina, izuzetno su operativno važni kapaciteti javnog zdravstva (**sustav zdravstva Međimurske županije**: sa Zavodom za hitnu medicinu, Zavodom za javno zdravstvo, županijskom bolnicom te Domom zdravlja) te snage Policijske uprave međimurske i po potrebi oružane snage koji se u provođenje mjera i aktivnosti civilne zaštite uključuju prema odredbama posebnih propisa.

Također su bitne pravne osoba od interesa za sustav CZ, koje u okviru svoje djelatnosti obavljaju i poslove zaštite i spašavanja te aktivno djeluju sa svojim interventnim ekipama su:

- Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel za Muru i Gornju Dravu Varaždin i vodnogospodarska ispostava za mali sliv „Trnava“ Čakovec

- Hrvatska elektroprivreda – Proizvodno područje Sjever

- komunalne organizacije ("Međimurske vode" Čakovec, "Međimurje - Plin" Čakovec, Elektra Čakovec) i

- Županijska uprava za ceste sa svojim koncesionarima.

Za otklanjanje posljedica katastrofa, u općinama i gradovima osnivaju se i postrojbe civilne zaštite koje nadopunjuju kapacitete temeljnih operativnih snaga sustava civilne zaštite.

Uloga građana značajna je u provođenju mjera osobne i uzajamne zaštite odmah kada posljedice izvanrednih događaja nastupe, te prije nekog događaja. Kao volonteri mogu se uključiti u aktivnosti (npr. punjenje vreća....) Građani se uključuju i pomaganjem u zbrinjavanju evakuiranih osoba i osoba kojima je žurno potrebno osigurati privremeni smještaj.

Katastrofe i velike nesreće, na žalost, dio su svjetske svakodnevice i ne biraju niti vrijeme niti mjesto nastanka. U posljednje vrijeme svjedoci smo znatnih klimatskih promjena te meteoroloških pojava koje se prije nisu pojavljivale u takvim mjerama i na mjestima kao sada.

Moramo biti svjesni da katastrofe ili velike nesreće ne možemo u potpunosti spriječiti, ali se možemo adekvatno pripremiti, što će u konačnici rezultirati umanjnjem posljedica za stanovništvo i njihovu imovinu, kao i za okoliš.

Bit cjelokupnog sustava civilne zaštite u svim segmentima upravljanja krizama (od prevencije, odgovora na krizne situacije i oporavka) je međusobno pomaganje, zajedništvo, profesionalnost i odgovoran pristup.

Dosadašnja suradnja svih sudionika sustava civilne zaštite na području Međimurske županije iznimno je dobra, ali je i dalje treba održavati i unapređivati međusobnom razmjenom iskustava, znanja, podataka i vještina kako bi se još više podigla razina sigurnosti stanovništva Međimurske županije.